

Bruxelles, 10. ožujka 2026.
(OR. en)

7197/26

ENER 120
ENV 219
TRANS 139
ECOFIN 319
RECH 116
CLIMA 128
IND 178
COMPET 303
CONSOM 75

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine
DEPREZ

Datum primitka: 10. ožujka 2026.

Za: Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: C(2026) 1526 final

Predmet: PREPORUKA KOMISIJE
od 10.3.2026.
o poticanju privatnih ulaganja u energetska učinkovitost

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument C(2026) 1526 final.

Priloženo: C(2026) 1526 final

Bruxelles, 10.3.2026.
C(2026) 1526 final

PREPORUKA KOMISIJE

od 10.3.2026.

o poticanju privatnih ulaganja u energetska učinkovitost

PREPORUKA KOMISIJE

od 10.3.2026.

o poticanju privatnih ulaganja u energetska učinkovitost

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 292.,

budući da:

- (1) U svojoj Komunikaciji od 17. rujna 2020. naslovljenoj „Povećanje klimatskih ambicija Europe za 2030. – Ulaganje u klimatski neutralnu budućnost za dobrobit naših građana” („Plan za postizanje klimatskog cilja”)¹ Komisija je predložila povećanje klimatskih ambicija Unije tako da cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova do 2030. bude barem 55 % ispod razina iz 1990. Prijedlogom se ispunjava obveza preuzeta u Komunikaciji Komisije od 11. prosinca 2019. naslovljenoj „Europski zeleni plan”² da se predloži sveobuhvatan plan za odgovorno povećanje cilja Unije za 2030. na 55 %. Procjena učinka priložena Planu za postizanje klimatskog cilja pokazala je da poboljšanja energetske učinkovitosti trebaju biti znatno veća od cilja od 32,5 % ako se žele postići veće klimatske ambicije.
- (2) Direktivom (EU) 2023/1791 o energetske učinkovitosti („preinaka Direktive o energetske učinkovitosti”)³, koja je stupila na snagu 10. listopada 2023., uveden je obvezujući cilj EU-a za smanjenje potrošnje primarne energije i krajnje potrošnje energije za 11,7 % do 2030., čime je znatno povećana razina ambicije za 2030., među ostalim u pogledu financiranja energetske učinkovitosti, i pojačana primjena načela „energetska učinkovitost na prvom mjestu” u odlukama o politikama, planiranju i ulaganjima, u skladu s pravnim odredbama te direktive.
- (3) Akcijski plan za priuštivu energiju, donesen 26. veljače 2025.⁴ u okviru Plana za čistu industriju⁵, sadržava ključne mjere za smanjenje troškova energije za kućanstva i poduzeća te za potporu izgradnji istinske energetske unije koja omogućuje konkurentnost, sigurnost, dekarbonizaciju i pravednu tranziciju. Akcijski plan temelji

---

¹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Povećanje klimatskih ambicija Europe za 2030. Ulaganje u klimatski neutralnu budućnost za dobrobit naših građana”, COM(2020) 562 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex:52020DC0562>.

² Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Europski zeleni plan”, COM(2019) 640 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex:52019DC0640>.

³ Direktiva (EU) 2023/1791 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2023. o energetske učinkovitosti i izmjeni Uredbe (EU) 2023/955 (preinaka) (SL L 231, 20.9.2023., str. 1., ELI: [Direktiva – 2023/1791 – HR – EUR-Lex](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex:52023DC1791)).

⁴ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Akcijski plan za priuštivu energiju Iskorištavanje svih prednosti energetske unije radi osiguravanja cjenovno pristupačne, učinkovite i čiste energije za sve Europljane”, COM(2025) 79 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex:52025DC0079>.

⁵ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Plan za čistu industriju: zajednički plan za konkurentnost i dekarbonizaciju”, COM(2025) 85 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex:52025DC0085>.

se na četiri stupa i osam ključnih mjera, uključujući posebnu mjeru za povećanje energetske učinkovitosti i uštede energije, pri čemu se posebna pozornost posvećuje energetske učinkovitosti kao najvažnijem doprinosu priuštivoj energiji, dekarbonizaciji i industrijskoj konkurentnosti. Kako bi povećala energetske učinkovitost, Europska komisija podupirat će sudionike na tržištu i financijske institucije u poticanju jedinstvenog tržišta za energetske učinkovitost.

- (4) U Komunikaciji Komisije od 14. listopada 2020. naslovljenoj „Val obnove za Europu”⁶ utvrđeno je da je građevinski sektor ključan za postizanje ciljeva energetske učinkovitosti do 2030. i klimatske neutralnosti do 2050. To je zbog važnosti zgrada, koje čine približno 40 % ukupne potrošnje energije u Uniji i 36 % njezinih emisija stakleničkih plinova.
- (5) Direktiva (EU) 2024/1275 o energetskim svojstvima zgrada („preinaka Direktive o energetskim svojstvima zgrada”)⁷ stupila je na snagu 28. svibnja 2024., a cilj joj je strukturno poboljšati energetska svojstva zgrada uz usmjerenost na potporu obnovi zgrada s najlošijim svojstvima, sprečavanje energetske siromaštva davanjem prioriteta ranjivim kućanstvima i postizanje potpuno dekarboniziranog fonda zgrada do 2050.
- (6) U Komunikaciji o planu REPowerEU iz svibnja 2022.⁸, nakon koje su doneseni Plan za okončanje ovisnosti o uvozu ruske energije⁹ i Prijedlog uredbe o postupnom ukidanju uvoza ruskog plina i poboljšanju praćenja potencijalne energetske ovisnosti¹⁰, utvrđeno je da su energetska učinkovitost i mjere za uštedu energije ključni stupovi ciljeva znatnog smanjenja ovisnosti o ruskim fosilnim gorivima i ubrzavanja energetske tranzicije radi postizanja energetske sigurnosti EU-a.
- (7) U izvješću *World Energy Investment 2025* Međunarodne agencije za energiju (IEA)¹¹ ističe se da su za postizanje cilja dvostruko bržih poboljšanja energetske učinkovitosti potrebna veća dodatna ulaganja. Iako su se ulaganja u energetske učinkovitost između 2015. i 2022. stalno povećavala, IEA je utvrdila da su se 2023. potpora politici i financijska potpora smanjile, a taj je trend potvrđen i 2024. Konkretno, ulaganja Europske unije u energetske učinkovitost i elektrifikaciju smanjila su se za 2 %, uglavnom zbog smanjene političke potpore na nekim tržištima i usporavanja prodaje dizalica topline. Općenito, IEA je navela da se trenutačna godišnja stopa ulaganja u

---

⁶ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Val obnove za Europu – ozelenjivanje zgrada, otvaranje radnih mjesta, poboljšanje života”, COM(2020) 662 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=celex:52020DC0662>.

⁷ Direktiva (EU) 2024/1275 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2023. o energetskim svojstvima zgrada (preinaka) (SL L, 2024/1275, 8.5.2024.), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1275/oj>.

⁸ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Plan REPowerEU”, COM(2022) 230 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=COM%3A2022%3A230%3AFIN&qid=1653033742483>

⁹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Plan za okončanje ovisnosti o uvozu ruske energije”, COM/2025/440 final/2, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A52025DC0440R%2801%29&qid=1747125158211>.

¹⁰ Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o postupnom ukidanju uvoza ruskog prirodnog plina, poboljšanju praćenja potencijalne energetske ovisnosti i izmjeni Uredbe (EU) 2017/1938, COM/2025/828 final, 2025/0180(COD), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A52025PC0828&qid=1750669110360>.

¹¹ Izvješće IEA-e, *World Energy Investment 2025*, <https://iea.blob.core.windows.net/assets/1c136349-1c31-4201-9ed7-1a7d532e4306/WorldEnergyInvestment2025.pdf>.

energetsku učinkovitost i elektrifikaciju mora utrostručiti kako bi se udvostručila stopa poboljšanja energetske učinkovitosti.

- (8) U izvješću Marija Draghija o strategiji konkurentnosti za Europu ističe se da su Uniji za ispunjavanje ciljeva politike potrebna golema dodatna ulaganja u iznosu od najmanje 750 do 800 milijardi EUR godišnje, a za poticanje privatnih ulaganja djelotvorno korištenje javnih sredstava. Da bi se poduprla mobilizacija privatnih ulaganja prema Draghijevu izvješću potrebno je dovršiti uniju tržišta kapitala, povećati financijski kapacitet bankarskog sektora, što bi uključivalo ponovno jačanje tržišta sekuritizacije i procjenu postojeće bonitetne regulative, te reformom proračuna EU-a povećati njegov fokus i učinkovitost i poboljšati poticanje privatnih ulaganja.
- (9) Mobilizacija ulaganja u energetsku učinkovitost i poticanje dodatnog privatnog financiranja posebnim mjerama politike i financiranja ključni su za pomoć državama članicama u ostvarivanju ciljeva energetske učinkovitosti do 2030., troškovno učinkovito postizanje klimatske neutralnosti do 2050., olakšavanje prelaska na integrirani energetski sustav koji osigurava priuštivu i čistu energiju za sve te smanjenje pritiska na potražnju za energijom, a time i cijena energije, a ujedno i za povećanje konkurentnosti i održivosti gospodarstva EU-a i doprinos smanjenju ovisnosti EU-a o uvozu energije.
- (10) U članku 30. preinake Direktive o energetske učinkovitosti (EU/2023/1791) prepoznaje se potreba za uspostavom odgovarajuće financijske i tehničke potpore za mjere za energetsku učinkovitost i za razvoj ciljanih mjera politike koje omogućuju mobilizaciju privatnih ulaganja u energetsku učinkovitost.
- (11) Financijske institucije i sudionici na tržištu energetske učinkovitosti, kao što su poduzeća za energetske usluge, energetske zajednice, komunalna energetska poduzeća i operatori distribucijskih sustava, mreže centraliziranog grijanja i hlađenja, poduzeća za poslovanje nekretninama, pružatelji energetske učinkovitosti i tehnologija s nultom neto stopom emisija, trebali bi imati ključnu ulogu u mobilizaciji privatnih ulaganja u energetsku učinkovitost iskorištavanjem gospodarskih koristi poboljšanja energetske učinkovitosti u smislu smanjenja troškova energije, čime bi se povećalo uvođenje poslovnog modela za energetsku učinkovitost.
- (12) Kako bi se potaknulo sudjelovanje financijskih institucija i dodatno mobilizirala privatna ulaganja u energetsku učinkovitost, Komisija je 2024. osnovala Europsku koaliciju za financiranje energetske učinkovitosti („Koalicija”), čiji su članovi osnivači države članice EU-a, financijske institucije i relevantni dionici, kako bi se utvrdile konkretne mjere za poboljšanje privatnog financiranja energetske učinkovitosti. Ciljevi su Koalicije stvoriti povoljno tržišno okruženje za ulaganja u energetsku učinkovitost i povećati privatno financiranje potrebno za potporu postizanju energetske i klimatske ciljeva EU-a za 2030. i 2050.
- (13) U zajedničkom izvješću „Financiranje energetske učinkovitosti u Europi – Procjena javne potrošnje za energetsku učinkovitost i energetska svojstva zgrada”¹² u skladu s odredbama članka 30. stavka 17. preinake Direktive o energetske učinkovitosti (EU/2023/1791) i članka 9. stavka 8. preinake Direktive o energetske svojstvima zgrada (EU/2024/1275) ocjenjuje se trenutačno stanje i djelotvornost potpore javnim financiranjem u Europi za poticanje dodatnih privatnih ulaganja. U zajedničkom

---

¹² Izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o financiranju energetske učinkovitosti u Europi: Procjena javne potrošnje za energetsku učinkovitost i energetska svojstva zgrada, COM(2026) 118.

izvješću navodi se da su za postizanje ciljeva energetske učinkovitosti do 2030. potrebna ulaganja u iznosu od 370 milijardi EUR godišnje u razdoblju 2021. – 2030. i da predviđeni manjak ulaganja za postizanje ciljeva energetske učinkovitosti iznosi otprilike 170 milijardi EUR godišnje¹³. Proračunska sredstva EU-a za energetske učinkovitost povećala su se za 62 % u višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2021. – 2027. u odnosu na razdoblje 2014. – 2020., odnosno za 491 % ako se uzme u obzir doprinos iz instrumenta NextGenerationEU, koji se povećao s 26,5 milijardi EUR na 156,6 milijardi EUR. Velika većina tog povećanja proizlazi iz Mehanizma za oporavak i otpornost. U zajedničkom izvješću zaključuje se da su sredstva iz proračuna EU-a i nacionalnih javnih proračuna za energetske učinkovitost ključna, iako čine samo ograničen udio od otprilike 14,4 % potreba za ulaganjima. U izvješću se zaključuje i da bi katalitički učinak javnog financiranja trebalo u potpunosti i dodatno iskoristiti povećanjem djelotvornosti i učinkovitosti potpore iz javnog proračuna radi ostvarivanja većih ušteda energije i privlačenja dodatnog privatnog kapitala.

- (14) Budući da su ograničena, javna sredstva trebalo bi usmjeriti na povećanje korištenja poslovnog modela za energetske učinkovitost i time ukloniti tržišne nedostatke koji sprečavaju mobilizaciju privatnih ulaganja u energetske učinkovitost, uz istodobnu usmjerenost na pružanje potpore ranjivim skupinama kako bi se riješio problem visokih početnih troškova. Osim toga, ograničena standardizacija ulaganja u energetske učinkovitost najveća je prepreka širem razvoju posebnih financijskih ponuda i financijskih instrumenata za energetske učinkovitost, zbog čega se ne uspijevaju privući ulagači privatnog kapitala i tržišni operateri. Stoga je i dalje ključno podupirati agregiranje, pomoć u razvoju projekata i zajedničke metodologije za razvoj te agregiranje i vrednovanje ulaganja u energetske učinkovitost kako bi se dodatno privukao privatni kapital.
- (15) Budući da kućanstva pogođena energetske siromaštvom nemaju dostatna vlastita sredstva i imaju ograničen pristup komercijalnim zajmovima, nailaze na prepreke u pristupu financiranju za ulaganja. Takvim kućanstvima stoga su potrebni inovativni javni financijski instrumenti kojima se kombiniraju različiti oblici financiranja koji mogu omogućiti pristup financiranju u obliku zajmova s nultom do niskom kamatnom stopom, financiranju na temelju ostvarenih ušteda bez troškova, kao što su ugovori o energetske učinku i financiranje putem računa, kako bi se kućanstvima omogućili pristup financijskoj potpori za početne troškove i otplata ulaganja štednjom na računima za energiju, zajedno s drugim inovativnim oblicima financiranja. I energetske zajednice mogu imati ulogu u udruživanju privatnih ulaganja u rješenja za energetske učinkovitost na način koji je pristupačniji i priuštiviji građanima, lokalnim tijelima, MSP-ovima i ranjivim kućanstvima.
- (16) Očekuje se da će mjere za smanjenje računa za energiju i energetske siromaštva te mjere za potporu obnovi zgrada s najlošijim svojstvima i zadovoljavanje potreba ranjivih potrošača pozitivno doprinijeti cilju Komisije da poveća ponudu i pristup priuštivom stanovanju.
- (17) Posebno kad je riječ o građevinskom sektoru, utvrđena prosječna stopa obnove u državama članicama EU-a trenutačno je preniska (tj. niža je od 1 %) da bi se osigurala

---

¹³ Izvješće IEA-e o energetske učinkovitosti za 2024., <https://iea.blob.core.windows.net/assets/f304f2ba-e9a2-4e6d-b529-fb67cd13f646/EnergyEfficiency2024.pdf> i Bruegel, *How to finance the European Union's building decarbonisation plan*, izvor [PB 12 2024.pdf](#).

pravodobna dekarbonizacija fonda zgrada. Podupiranjem povećanih stopa obnove i uvođenja mjera za energetske učinkovitost u poduzećima, među ostalim regulatornim mjerama, potaknut će se sudjelovanje privatnih ulagača i tržišnih operatera u razvoju uspješnog tržišta za ulaganja u energetske učinkovitost.

- (18) Za povećanje privatnih ulaganja u energetske učinkovitost treba utvrditi postojeće razlike među tržištima energetske učinkovitosti, praksama financiranja te regulatornim okvirima i okvirima potpore u državama članicama. Nakon što se utvrdilo da su za različite probleme na nacionalnoj i regionalnoj razini potrebni različiti pristupi politike, Koaliciju uspostavljenu na razini Unije dopunit će posebni nacionalni centri sa sjedištem u državama članicama. Cilj je da se svaki centar usredotoči na određeni tržišno usmjeren pristup postizanju energetske učinkovitosti. Nacionalna središta Koalicije trebala bi poticati uvođenje financijskih rješenja na nacionalnoj razini udruživanjem odgovarajućih dionika, uključujući javna tijela i financijske institucije, i kontinuiranom tehničkom potporom tijelima država članica u razvoju financijskih rješenja za energetske učinkovitost u skladu s njihovim ciljevima i ambicijama politike. Slično tome, ovu Preporuku o poticanju privatnih ulaganja u energetske učinkovitost trebalo bi prilagoditi pojedinačnim nacionalnim tržištima i praksama financiranja.
- (19) Komisija je u proljeće 2024. sazvala Europski panel građana i građanki o energetske učinkovitosti, na kojem je 150 sudionika raspravljalo o problemima i koristima energetske učinkovitosti koji su za njih najvažniji. Nakon rasprava sudionici su predstavili popis konkretnih preporuka koje će se uključiti u predstojeće inicijative Komisije i u njima istaknuli važnost podupiranja financiranja energetske učinkovitosti¹⁴.
- (20) U skladu s člankom 30. stavkom 10. preinake Direktive o energetske učinkovitosti (EU/2023/1791) Komisija je dužna državama članicama i sudionicima na tržištu pružiti smjernice o tome kako potaknuti privatna ulaganja u energetske učinkovitost. Smjernice bi trebale pomoći državama članicama i sudionicima na tržištu da osmisle i provedu svoja ulaganja u energetske učinkovitost, i u okviru i izvan različitih programa Unije, te sadržavati prijedloge o odgovarajućim financijskim mehanizmima i inovativnim rješenjima za financiranje koji se temelje na kombinaciji bespovratnih sredstava, financijskih instrumenata i pomoći u razvoju projekata radi proširenja postojećih inicijativa i korištenja programa Unije kao katalizatora za poticanje i pokretanje privatnog financiranja.
- (21) Ovoj je Preporuci priložen detaljan Prilog s primjerima konkretnih djelovanja i mjera te smjernica za njihovu provedbu uspostavljanjem programa financiranja kojima se mogu potaknuti privatna ulaganja u energetske učinkovitost.

DONIJELA JE OVU PREPORUKU:

Države članice i sudionici na tržištu trebali bi:

1. Uspostaviti okvir za potporu dugoročnom javnom financiranju energetske učinkovitosti, pri čemu bi ponajprije trebale iskoristiti obnovljive specijalizirane instrumente

---

¹⁴ *Final Recommendations* („Završne preporuke”), Europski panel građana i građanki o energetske učinkovitosti, https://citizens.ec.europa.eu/document/download/52a3608d-662c-4b0e-b463-684a9dbef302_en?filename=Final%20recommendations%20European%20Citizens%60%20Panel%20n%20Energy%20Efficiency.pdf.

financiranja i javna jamstva za povećanje pristupa financiranju i smanjenje rizika ulaganja. Taj okvir potpore trebao bi biti okosnica razvoja kreditnih proizvoda u području energetske učinkovitosti i programa privatnog financiranja i temeljiti se na predvidljivom regulatornom okviru za energetske učinkovitost kojim se osigurava dugoročna vidljivost politike i jača povjerenje ulagača. U sklopu okvira trebalo bi iskoristiti i regulatorne i fiskalne poticaje za poticanje i ulaganja u poboljšanja energetske učinkovitosti.

2. Uspostaviti ili ojačati nacionalni fond za energetske učinkovitost ili istovjetne subjekte na nacionalnoj ili regionalnoj razini kao posebne instrumente za olakšavanje pristupa programima potpore javnom financiranju za energetske učinkovitost objedinjavanjem različitih tokova financiranja i instrumenata financiranja u jedinstvenu organizacijsku strukturu. Takav bi instrument trebao pojednostavniti pristup financiranju, osigurati agregirani stabilan portfelj ulaganja u energetske učinkovitost i omogućiti kombiniranje više tokova javnog i privatnog financiranja u okviru jedne operacije. Takvim instrumentom, među ostalim, mogli bi se uvesti ciljani programi financiranja, javna jamstva, financijski instrumenti, potpora za tehničku pomoć, kreditno povezivanje za potrebe sekuritizacije te programi forfetiranja i faktoringa i moglo bi se doprinijeti pojednostavnjenju postupaka, pravila i metodologija u području energetske učinkovitosti te poboljšanju vidljivosti i informiranosti o programima financijske potpore i financijskim poticajima za energetske učinkovitost. Osim toga, države članice trebale bi:

- ocijeniti stanje programa financiranja energetske učinkovitosti u svojoj zemlji, i
- utvrditi način kapitalizacije nacionalnog fonda za energetske učinkovitost koji se uspostavlja ili jača.

3. Povećati uvođenje dugoročnih financijskih instrumenata i rješenja za mješovito financiranje. Države članice trebale bi preispitati postojeći nacionalni okvir za financiranje kako bi uspostavile i iskoristile rješenja mješovitog financiranja u kojima se zajmovi s niskim kamatnim stopama na nulu i javna jamstva kombiniraju u jednu operaciju s različitim vrstama bespovratnih sredstava – subvencioniranim kamatnim stopama i naknadama za jamstvo, rabatima na kapital, bespovratnim sredstvima za tehničku pomoć kojima se zajedno može poduprijeti razvoj ponuda privatnog financiranja, financijskih proizvoda i inovativnih financijskih instrumenata. Osim toga, države članice trebale bi:

- prilagoditi kombiniranu potporu u obliku bespovratnih sredstava kako bi se smanjili rizik i prepreke pristupu financiranju,
- pojačati obnovljivost fondova financijskih instrumenata za energetske učinkovitost komponentom kombiniranih bespovratnih sredstava,
- poduprijeti razvoj posebnih financijskih instrumenata za energetske učinkovitost, i

maksimalno iskoristiti proračunska sredstva i programe EU-a za širu primjenu financijskih instrumenata.

4. Uvesti instrumente za pomoć u razvoju projekata i podupirati razvoj „agregatora” projekata energetske učinkovitosti. To uključuje jedinstvene kontaktne točke koje pomažu građanima i poduzećima u izradi i agregiranju projekata ulaganja u energetske učinkovitost, super-poduzeća za energetske usluge (super-ESCO-i), energetske zajednice, službe za pomoć u izradi projekata i druge instrumente za razvoj projekata. Agregatore bi trebalo podupirati kako bi dosegli kritičnu veličinu radi uspostave stabilnog portfelja isplativih ulaganja.

Države članice potiču se da iskoriste potporu EU-a, primjerice putem Europskog instrumenta za lokalnu energetska podršku (ELENA), kako bi uspostavile nacionalnu ili regionalnu tehničku pomoć i instrumente za pomoć u razvoju projekata.

5. Proaktivno sudjelovati u Europskoj koaliciji za financiranje energetske učinkovitosti radi promicanja bliske i djelotvorne suradnje s financijskim institucijama. To uključuje razvoj nacionalnih centara te definiranje njihovih mandata i programa rada. Osim toga, države članice trebale bi:

- uspostaviti partnerstva kako bi se komercijalnim bankama pomoglo da bolje iskoriste posredne financijske koristi ulaganja u energetska učinkovitost, i
- podupirati i poticati financijske institucije da ponude mogućnosti financiranja energetske učinkovitosti prilagođene korisnicima.

6. Države članice trebale bi na najbolji mogući način koristiti fiskalne poticaje za mobilizaciju privatnih ulaganja u energetska učinkovitost. Glavni prioritet trebalo bi biti uklanjanje fiskalnih mjera i subvencija koje destimuliraju ulaganja u poboljšanja energetske učinkovitosti, kao što su one kojima se stvara učinak ovisnosti o energetska neučinkovitim tehnologijama koje se temelje na fosilnim gorivima, te izbjegavanje fiskalnih mjera u okviru kojih se većim fiskalnim naknadama postižu posredne gospodarske koristi poboljšanja energetske učinkovitosti. Osim toga, države članice trebale bi uvesti pozitivne fiskalne poticaje i porezne mjere za mobilizaciju ulaganja u energetska učinkovitost.

7. Promicati razvoj i uvođenje kreditnih proizvoda u području energetske učinkovitosti i privatnog financiranja putem ugovora o kreditu. To uključuje hipotekarne kredite za energetska učinkovitost i zajmove za obnovu, uključujući upotrebu javnih jamstava, druge mjere za smanjenje rizika, porezne poticaje, jačanje uloge sektora bankarskog poslovanja s građanima i vrednovanje ušteda energije u procjenama kreditne sposobnosti. Države članice trebale bi osigurati, u skladu s preinakom Direktive o energetska učinkovitosti (EU/2023/1791), da financijske institucije uvelike i na nediskriminirajući način nude kreditne proizvode u području energetske učinkovitosti, u smislu da se takvim proizvodima daje prednost u odnosu na tradicionalne financijske proizvode kad se time zadovoljavaju najbolji interesi potencijalnih kupaca, i da su takvi proizvodi vidljivi i dostupni potrošačima, među ostalim uz potporu trećih strana i javnih tijela. Osim toga, države članice trebale bi:

- omogućiti udruženjima suvlasnika da zajednički uzimaju zajmove za financiranje ulaganja u energetska učinkovitost, i
- pružiti tehničku pomoć i savjete financijskim institucijama za izgradnju potrebnog kapaciteta za službenike za plasiranje kreditnih proizvoda u području energetske učinkovitosti.

Sudionici na tržištu trebali bi:

- razvijati i stavljati na tržište kreditne proizvode u području energetske učinkovitosti, i
- pružiti rješenja za financiranje i kreditiranje za energetska učinkovitost prilagođena korisnicima u skladu s člankom 30. Direktive o energetska učinkovitosti.

8. Uspostaviti potreban regulatorni okvir i potporu za razvoj inovativnih programa financiranja Programe kao što su financiranje putem poreza i financiranje putem računa trebalo bi razviti tako da se relevantnim javnim tijelima omogući upotreba poreza i drugih naknada kao sredstava za otplatu duga uključivanjem energetske komunalnih poduzeća i distributera u financiranje mjera energetske učinkovitosti, omogućivanjem otplate duga putem računa za energiju i omogućivanjem da se dug poveže s nekretninom i prenosi s vlasništvom nad nekretninom. Konkretno, države članice trebale bi:

- ocijeniti omogućuje li nacionalni okvir razvoj programa financiranja putem poreza i računa,
- utvrditi pravo komunalnih energetske poduzeća na osiguravanje financiranja energetske učinkovitosti,
- uspostaviti postupke kojima se osigurava otplata putem poreza na imovinu i prijenos duga zajedno s vlasništvom,
- osigurati dostatan novčani tok u provedbenim subjektima (npr. komunalna poduzeća, poduzeća za energetske usluge) i/ili uspostaviti nacionalne ili lokalne jamstvene i potporne fondove radi povećanja opsega.

Sudionici na tržištu trebali bi:

- razviti i staviti na tržište programe financiranja putem računa za energetske učinkovitost davanjem prioriteta suradnji između komunalnih energetske poduzeća i poduzeća za energetske usluge.

9. Ukloniti prepreke financiranju energetske učinkovitosti putem ugovora o uslugama i povećati takvo financiranje te poticati tržište energetske usluga. Primjeri uključuju mjere za podupiranje poboljšanja energetske učinkovitosti operativnim rashodima (OPEX), uklanjanje administrativnih uskih grla i prepreka razvoju tržišta poduzeća za energetske usluge, iskorištavanje instrumenata koji se temelje na učinkovitosti, kao što su ugovori o energetske učinku i druga inovativna rješenja za energetske usluge. Države članice i sudionici na tržištu trebali bi:

- iskoristiti potporu iz proračuna EU-a i nacionalnog javnog proračuna za razvoj tržišta poduzeća za energetske usluge olakšavanjem financiranja poduzeća za energetske usluge i instrumenata posebne namjene za energetske učinkovitost,
- promicati ulogu poduzeća za energetske usluge i novih modela ugovaranja, kao što su model „energija kao usluga” i ugovori o energetske učinku, kao stupa nacionalne politike energetske učinkovitosti,
- promicati ažuriranje zakonodavnih okvira i javnih natječaja kako bi se izričito prepoznalo i olakšalo financiranje poduzeća za energetske usluge i sklapanje ugovora o energetske učinku, i
- podupirati uvođenje napredne mjerne infrastrukture koja može automatski pratiti tokove i uštede energije.

Sudionici na tržištu trebali bi:

- iskoristiti javnu potporu i jedinstveno tržište EU-a za poticanje dinamičnog tržišta energetske učinkovitosti kao usluge, među ostalim preko unutarnjih granica EU-a, i

- razvijati partnerstva između pružatelja tehnologije, distributera energije te poduzeća za energetske usluge i financijskih institucija.

10. Uvesti javna jamstva i druge instrumente za smanjenje rizika kojima se omogućuje povećanje pristupa privatnom financiranju za energetska učinkovitost. Oni su ključni za bolje uvođenje poslovnog modela za energetska učinkovitost jer smanjuju ukupni rizik ulaganja, pružaju potporu za poboljšanje kreditne sposobnosti radi većeg pristupa financiranju za određena tržišta i segmente stanovništva te podupiru konkurentnije kamatne stope. Osim toga, države članice trebale bi utvrditi rizike i poteškoće u pristupu financiranju za sudionike na tržištu za pojedinačne države.

11. Promicati mogućnosti refinanciranja i podupirati razvoj sekundarnog tržišta za energetska učinkovitost s privatnim financijskim institucijama. Takvim instrumentima moglo bi se poduprijeti programe forfetiranja i faktoringa za ugovore o energetskom učinku poduzeća za energetske usluge, objediniti potraživanja za energetska učinkovitost od različitih davatelja zajmova za potrebe sekuritizacije i olakšati uspostavu super-poduzeća za energetske usluge ili sličnih struktura koje posreduju između poduzeća za energetske usluge i institucionalnih ulagača. Osim toga, države članice i sudionici na tržištu trebali bi:

- poticati razvoj tržišta zelenih obveznica u svojem nacionalnom kontekstu, i
- uspostaviti i ojačati poseban dijalog s financijskim institucijama o razvoju sekundarnog tržišta za energetska učinkovitost, i
- podupirati uspostavu posebnih instrumenata za refinanciranje u području energetske učinkovitosti.

12. Poboljšati prikupljanje podataka o energetskoj učinkovitosti. To uključuje podatke o financijskim rezultatima ulaganja u energetska učinkovitost i podatke za potporu mjerama za praćenje i provjeru ušteda energije. Države članice i sudionici na tržištu trebali bi podupirati razvoj, usklađivanje, standardizaciju i pojednostavljenje metodologija za ocjenjivanje projekata, uključujući vrednovanje neenergetskih koristi i mjere za praćenje i provjeru ušteda energije, što je ključno za povećanje povjerenja i sigurnosti ulagača, te osigurati novčanu vrijednost ušteda energije kao robe kojom se može trgovati.

Pri provedbi ove Preporuke države članice i sudionici na tržištu trebali bi na odgovarajući način razmotriti Prilog ovoj Preporuci u kojem se navode detaljne smjernice o konkretnim mjerama politike i financiranja za mobilizaciju privatnih ulaganja u energetska učinkovitost, uključujući konkretne preporučene mjere, obrazloženi kontekst i primjere uspješne upotrebe.

Sastavljeno u Bruxellesu 10.3.2026.

Za Komisiju
Dan Jørgensen
Član Komisije

OVJERENI PRIMJERAK
Za Glavnu tajnicu

Martine DEPREZ
Direktor
Odlučivanje i kolegijalnost
EUROPSKA KOMISIJA